

N:o 66.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående jagtpass; gifven Stockholms slott den 2 mars 1900.

Under återopande af bifogade utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga närlagda förslag till förordning angående jagtpass.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Hans Wachtmeister.

Förslag

till

Förordning angående jagtpass.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

1 mom. Med de undantag, hvarom nedan sägs, skall en hvar, som utöfvar jagt med skjutgevär, vara försedd med jagtpass, innehållande uppgift å den jagandes namn, yrke och hemvist samt bevis att han erlagt i 2 mom. af denna § föreskrifven passafgift.

2 mom. Jagtpass meddelas den, som dertill anmäler sig, mot följande afgifter:

- a. för pass, gällande inom riket i dess helhet under ett kalenderår, 25 kronor;
- b. för pass, gällande inom visst län eller, der län är deladt i landstingsområden, inom visst landstingsområde under samma tid, 10 „
- c. för pass, gällande inom visst län eller landstingsområde under en tid af en kalendervecka, 3 „

Utländing erlägger i hvarje af dessa fall dubbel afgift.

3 mom. Jagtpass, som afser jagt inom riket i dess helhet, utfärdas af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i det län, der den, som till erhållande af dylikt pass sig anmäler, är bosatt eller, om han är bosatt i Stockholm, af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län. Utom riket bosatt person ege för erhållande af dylikt pass anmäla sig hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande i det län, der han för tillfället uppehåller sig.

Pass, gällande inom visst län eller landstingsområde, utfärdas af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet eller af kronofogde eller länsman inom länet eller landstingsområdet.

4 mom. Afgift för jagtpass, gällande inom visst län eller landstingsområde, skall tillfalla landstingskassan i det län eller landstingsområde, der passet utfärdats, för att efter landstingets bestämmande användas till premier för rofdjurs dödande, belöningar åt jagtbevakning eller annat jagtvårdsändamål. Afgift för pass, som kan varda utfärdadt för jagt inom det till Stockholms stad hörande område, tillfalle staden.

Medel, som inflyta för jagtpass, hvilka gälla inom hela riket, skola inlevereras till statskontoret samt af detta embetsverk fördelas på rikets samtliga landstingsområden efter folkmängden för att af vederbörande landsting användas på sätt i fråga om öfriga afgifter för jagtpass i detta mom. är stadgad.

5 mom. Närmare föreskrifter om hvad vid utfärdande af jagtpass är att iakttaga samt om redovisning för influtna passafgifter meddelas af Kongl. Maj:t.

2 §.

De i 1 § gifna bestämmelser rörande jagtpass gälla ej för Konungen eller medlemmar af Kongl. huset eller dem följaktiga personer.

Från skyldighet att utlösa jagtpass äro vidare befriade:

de i 2 § af lagen om rätt till jagt omförmälda embets- och tjenstemän samt betjente, såvidt angår jagt å de i samma § angifna marker, äfvensom elever och lärlingar vid skogsläroverken i fråga om jagt, som af dem för deras utbildning utöfvas å de under läroverkens vård och förvaltning ställda skogar;

jagträttsinnehafvare, som i 4 och 5 §§ af sagda lag omförmälas, vid jagt å mark, der de enligt samma §§ ega jagträtt. Enahanda befrielse från skyldighet att utlösa jagtpass tillkomme medlem af sådan jagträttsinnehafvares familj äfvensom i jagträttsinnehafvarens tjenst anställda personer.

I öfrigt ege bestämmelserna om jagtpass icke tillämplighet i afseende å

jagt inom Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker,
jagt efter säl och sträckande sjöfågel i skärgården eller vid hafskusten,

eller jagt, som omförmäles i 3, 6, 7, 9 och 11 §§ af lagen om rätt till jagt.

3 §.

Jagtpass skall under jagt medföras, och vare den jagande skyldig att på anmaning af egare eller brukare af marken, der jagten drifves, innehafvaren af jagträtten derstädes eller någon af deras folk, tjänsteman eller betjent vid skogsstaten eller skogsläroverken, allmän åklagare eller kronobetjent passet genast uppvisa.

4 §.

Jagtpass får ej öfverlätas eller till annan för begagnande utlemnas. Sker det, vare passet förbrutet.

5 §.

Öfvar någon jagt med skjutgevär utan att vara försedd med gällande jagtpass, då sådant är föreskrifvet, böte från och med fem till och med ett hundra kronor.

För underlåtenhet att vid jagt medföra gällande jagtpass eller vägran att på anmaning af den, som vederbör, uppvisa detsamma vare straffet böter från och med fem till och med tjugu kronor.

6 §.

Dömes någon till ansvar för olofflig jagt å annans område, vare, der han tillika gjort sig skyldig till öfverträdelse af de angående jagtpass meddelade föreskrifter, jemväl underkastad ansvar enligt 5 § i denna förordning.

År jagtpass för den jagande utfärdadt, vare det förbrutet.

7 §.

Öfverträdelser af denna förordning tillhör det tjenstemän och betjente vid skogsstaten och skogsläroverken samt allmän åklagare att beifra; och vare i öfrigt enhvar berättigad att för dylika öfverträdelser anställa åtal, dock ej barn mot föräldrar, eller tjenstehjon, så länge de i tjensten äro, mot husbondefolk.

8 §.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, skola fördelas sålunda, att två tredjedelar tillfalla åklagären och en tredjedel den kommun, der öfverträdelsen egt rum. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

I händelse af bristande tillgång till böternas fulla gäldande skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1901.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 mars
1900.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **BOSTRÖM**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **LAGERHEIM**,
Statsråden: **WIKBLAD**,
ANNERSTEDT,
herr **VON KRUSENSTJERNA**,
grefve **WACHTMEISTER**,
CLAËSON,
DYRSSEN,
CRUSEBJÖRN.

Departementschefen, statsrådet grefve Wachtmeister anförde här-
efter:

I det förslag till lag om rätt till jagt, som den 12 maj 1898 af-
gifvits af utsedde komiterade, hafva desse föreslagit införande i lag-
stiftningen af bestämmelser rörande jagtpass, hvilka bestämmelser emel-
lertid utbrutits ur det förslag till sådan lag, som Eders Kongl. Maj:ts
i nådig proposition denna dag föreslagit Riksdagen att antaga. Ifråga-
varande bestämmelser återfinnas under 13—16 §§ i komiterades förslag,
hvarjemte i detsamma äro meddelade stadganden om ansvar för öfver-
trädelse af dessa §§ och om åtal deraf. Nyssberörda under 13—16 §§
i komitéförslaget intagna bestämmelser äro af följande lydelse:

13 §.

1 mom. Med de undantag, hvarom nedan sägs, skall en hvar, som utöfvar jagt med skjutvapen, vara försedd med jagtpass, innehållande uppgift å den jagandes namn, yrke och hemvist samt bevis att han erlagt i 2 mom. af denna § föreskrifven passafgift.

2 mom. Jagtpass meddelas den, som dertill anmäler sig, mot följande afgifter:

a. för pass, gällande inom riket i dess helhet under ett kalenderår,	25 kronor;
b. för pass, gällande inom visst län eller, der län är deladt i landstingsområden, inom visst landstingsområde för samma tid,	10 „
c. för pass, gällande inom visst län eller landstingsområde för en tid af tre dagar,	3 „

Utländing erlägger i hvarje af dessa fall dubbel afgift.

3 mom. Jagtpass, som afser jagt inom riket i dess helhet, utfärdas af Konungens befallningshafvande i det län, der vederbörande är bosatt, eller, om han är bosatt i Stockholm, af Konungens befallningshafvande i Stockholms län. Utländing ege anmäla sig för erhållande af dylikt pass hos Konungens befallningshafvande i det län, der han för tillfället uppehåller sig.

Pass, gällande för visst län eller landstingsområde, utfärdas af Konungens befallningshafvande i länet.

4 mom. Afgift för jagtpass skall, efter afdrag af kostnaden för passblanketts anskaffande, tillfalla landstingskassan i det län, der passet utfärdats, för att efter landstingets bestämmande användas till premier för rofdjurs dödande, belöningar åt jagtbevakning eller annat jagtvårdsändamål. Är län deladt i särskilda landstingsområden, varde inom länet influtna afgifter för pass, gällande inom hela riket, lika fördelade mellan de särskilda landstingens kassor, och öfriga passafgifter tillfalle det landsting, för hvars område passet är utfärdadt. Afgift för pass, som kan varda utfärdadt för jagt inom det till Stockholms stad hörande område, tillfalle staden.

5 mom. Närmare föreskrifter om hvad vid utfärdande af jagtpass är att iakttaga samt om redovisning för influtna passafgifter meddelas af Konungen.

14 §.

De i 13 § gifna bestämmelser rörande jagtpass gälla ej för Konungen eller medlemmar af Kongl. huset.

Från skyldighet att utlösa jagtpass äro vidare befriade:

1. De i 2 § omförmälda embets- och tjenstemän samt betjente, såvidt angår jagt å de i samma § angifna marker, äfvensom elever och lärlingar vid statens skogsläroverk i fråga om jagt, som af dem för deras utbildning utöfvas å de under läroverkens vård och förvaltning ställda skogar;

2. Jagträttsinnehafvare, som i 3 och 5 §§ omförmälas, vid jagt å mark, der jagträtt enligt samma §§ dem tillkommer. Enahanda befrielse från skyldighet att utlösa jagtpass tillkomme hemmavarande medlem af sådan jagträttsinnehafvares familj äfvensom i hans tjenst anställd jägare eller skogvaktare.

I öfrigt ege bestämmelserna om jagtpass icke tillämplighet i afseende å

jagt inom Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker, jagt efter sträckande sjöfågel och säl i skärgården, eller jagt, som omförmäles i 4, 7, 8, 11 och 12 §§.

15 §.

Jagtpass skall under jagt medföras, och vare den jagande skyldig att på anmaning af egare eller brukare af marken, der jagten drifves, innehafvaren af jagträtten derstädes eller någon af deras folk, tjensteman eller betjent vid skogsstaten, allmän åklagare eller annan kronobetjent passet genast uppvisa.

16 §.

Jagtpass får ej öfverlätas eller till annan för begagnande utlemnas. Sker det, vare passet förverkadt.

I de motiv, som åtfölja komiterades berörda förslag, hafva komiterade, efter att hafva erinrat, hurusom under senaste år åtskilliga förslag om ändringar i gällande jagtstadga i syfte att främja jagtvården blifvit af intresserade personer eller korporationer framställda, vidare anført följande.

Af de sålunda framställda förslagen syntes det om införande af en allmän jagtskatt i främsta rummet förtjena uppmärksamhet. Under åren 1894 och 1895 hade sålunda till Eders Kongl. Maj:t inkommit framställningar om införande af en allmän jagtskatt i riket från åtskilliga hushållningssällskap och jagtföreningar, hvilka såsom skäl för en sådan skatts införande hufvudsakligen framhållit, hurusom villebrådet aftoge i vida högre grad, än som kunde förklaras af landets genom ökad kultur förändrade naturbeskaffenhet, beroende till någon del visserligen på rofdjursjagtsens vårdslösande, men i främsta rummet på den tilltagande hänsynslöshet, hvarmed jagten å nyttigt vildt bedrefves i landet. Detta senare missförhållande åter ansåges hafva sin förnämsta orsak deri, att det till följd af vissa omständigheter, såsom lättade kommunikationer, större tillgång på prisbilliga gevär, nutidens sportifver m. m., uppstått en alltjemt tillväxande klass af mer eller mindre tillfälliga jagtidkare, hvilka saknade intresse af att skona villebrådsstammen å de tillfälliga jagtmarker, hvilka de med eller utan lof begagnade. Ett enligt förslagsställarnes mening verksamt medel här emot vore införandet af en allmän jagtskatt i ungefärlig öfverensstämmelse med hvad som vore gällande i de flesta europeiska länder och till ett belopp af 10 å 20 kronor. Härigenom förväntades antalet jagtidkare skola inskränkas till hufvudsakligen sådana personer, som hyste intresse för villebrådsstammens bevarande och förökande, hvarjemte sjelfva jagtvården och jagtlagarnes efterlefnad skulle i väsentlig mån främjas, hvilket vore af desto större betydelse, som det vilda med god hushållning och vård kunde blifva en högst afsevärd tillgång för landet. Dessa framställningar hade remitterats till domänstyrelsen, som, efter att hafva inhemtat yttranden från Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen samt landstingen och skogstjenstemännen, den 11 maj 1896 afgifvit underdånigt utlåtande i ämnet.

Skogstjenstemännen hade i sina yttranden vitsordat, att villebrådstillgången i allmänhet minskats, i synnerhet på allmogemarkerna och der jorden vore styckad i smärre lotter. I de flesta fall hade man, enligt skogstjenstemännens åsigt, att söka orsaken till den anmärkta minskningen deruti, att jägarnes antal ständigt ökades och särskildt de jägares, som saknade egen jagtmark och derföre hemsökte andras, der villebrådsstammens bevarande för dem ej hade det ringaste intresse. Från flere orter uppgåfves, att jordegarne, i synnerhet de mindre, saknade utväg att skydda sina marker för denna stora mängd lösa personer, hvilka förde ett oafbrutet utrotningskrig mot det vilda, hvadan

man kunde befara, att tillståndet skulle efter hand leda derhän, att de jordegande sjelfva ginge förlustiga all inkomst från sina egna jagtmarker. Skogstjenstemännen biträdde derföre i allmänhet hushållningssällskapens och jagtföreningarnes mening derutinnan, att införandet af jagtskatt, såsom varande ett medel att inskränka jägarnes antal, skulle bidraga till det vildas skyddande och främjande af en bättre jagtvård.

Landstingen hade deremot i allmänhet uttalat sig mot en allmän jagtskatts införande och dervid såsom hufvudskäl åberopat det ingrepp och den inskränkning i jordegarens nuvarande rätt att fritt jaga å egna egor, hvilka blefve en följd af jagtskattens införande. Denna inskränkning skulle svårast drabba de mindre hemmansegarne, för hvilka skattens erläggande blefve en alltför stor uppoffring och hvilka alltså skulle helt och hållet utestängas från den jagträtt, de nu egde. Då detta ingrepp i en rätt, som varit jordegarne af ålder tillförsäkrad, enligt rådande uppfattning betraktades såsom opåkalladt och följaktligen något intresse hos jordegarne för påbudets efterlefnad icke kunde påräknas, syntes det med skatteförslaget afsedda syftets uppnående högst tvifvelaktigt.

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i flertalet af länen hade ansett fördelarne af en jagtskatt öfverväga olägenheterna och förordat en sådan skatts införande, om ock med vissa modifikationer. I de öfriga länen hade Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande afstyrkt införandet af jagtskatt hufvudsakligen på de skäl, som af landstingen anförts.

Domänstyrelsen hade i sitt utlåtande lemnat en kort öfverblick öfver den utländska lagstiftningen i ifrågavarande hänseende. I denna öfverblick omförmäldes, hurusom i de flesta länder i mellersta och södra Europa en hvar, som ville utöfva jagt, vore skyldig lösa tillståndsbevis att vid jagtens utöfvande uppvisas för dem, som öfvervakade jagtlagarne i orten, hvarjemte i vissa länder fordrades särskildt tillstånd att bära jagtvapen eller ett s. k. Waffenpass. Afgiften för dessa tillståndsbevis utginge med olika belopp i de särskilda staterna. Sålunda betalades t. ex. i Österrike, särskildt för hvarje provins, 2 till 5 gulden, förutom en stämpelavgift af $\frac{1}{2}$ till 1 gulden, i Preussen 15 mark, i Braunschweig 10 mark, i Baden 20 mark, i Frankrike 28 francs och i England 10 shillings för jagttillstånd och 10 shillings för vapenpass, hvilka samtliga afgifter afsåge helt år; dessutom kunde tillståndsbevis för jagt för visst tillfälle eller vissa dagar få lösas mot lägre afgift. Sedan domänstyrelsen ytterligare erinrat, att frågan om jagtskatts införande här i riket först blifvit väckt af 1828 års särskilda komiterade

för skogs- och jagthushållningens undersökande i deras samma år afgifna underdåniga betänkande samt derefter af enskild motionär utan framgång upptagits vid 1829 och 1834 årens riksdagar, hade domänstyrelsen vidare framhållit, hurusom med folkökningen och det stigande välståndet de jagtutöfvandes antal tillväxte. Jordens efter hand skeende utstyckning i mindre lotter vore mycket ogynnsam för vildnaden och jagten, hvartill komme landets framskridande odling i allmänhet och särskildt de sankta markernas torrläggning, vattendragens reglering för trävaruflooting, skogarnes minskning genom pågående afverkningar m. m., hvilka omständigheter hvar i sin mån bidroge till, att de lämpligaste tillhållen och uppehållsorterna för det vilda efter hand inskränktes. Å ena sidan tillväxte alltså deras antal, som skördade villebrådet, medan å andra sidan oafbrutet fortginge en minskning eller nedsättning i vilkoren för vildnadens förekomst. Af de afgifna yttrandena framginge ock, att de mindre jordegarna i allmänhet saknade både håg och utväg att skydda sina egna områden, hvadan ett allmänt villebrådsarmod å dessa marker, hvilka upptoge landets största del, efter hand vore att befara, der det ej redan inträdt. Domänstyrelsen hade därför ej kunnat undgå att finna tillståndet med afseende å jagten åtminstone i de folkrikare delarne af landet vara sådant, att åtgärder för en förbättrad jagtvård vore af behovet påkallade. Tiden för införandet af en allmän jagtskatt hade dock syntts domänstyrelsen icke ännu vara inne. Landstingens uttalanden visade med all tydlighet, att den uppfattningen, att jordegare endast mot särskild skatt skulle få jaga å egna egor, ännu ej vunnit någon allmännare tillslutning eller så ingått i det allmänna rättsmedvetandet, att derå kunde grundas ett lagstadgande om allmän jagtskatt. Ett dylikt stadgande skulle för öfrigt, äfven om det kunde genomdrivas, mötas af motvilja och således icke kunna påräkna det intresse och den medverkan från allmänhetens sida, som vore ett oeftergifligt vilkor för att stadgandet skulle kunna göras verksamt och medföra åsyftadt gagn. En jagtbeskattning under annan form och i mera begränsad omfattning ansåge domänstyrelsen dock kunna åvägbringas på så sätt, att det öfverlemnades åt kommunerna att besluta ej allenast, huruvida jagtskatt skulle utgöras, utan äfven med hvilket belopp inom vissa gränser skatten skulle erläggas. En sådan skatt skulle komma att utgå endast i de orter, der ett verkligt intresse för jagtvården funnes och utsigt för lagens verksamma efterlefnad kunde påräknas; och hade domänstyrelsen framlagt ett på sistnämnda grunder utarbetadt förslag till förordning angående jagtskatt.

Vid underdånig föredragning af detta ärende den 20 november

1896 hade Eders Kongl. Maj:t ansett den förebragta utredningen ådaga-lägga, att tillgången på nyttigt villebråd åtminstone i de mera be-bygda delarne af landet mångenstädes så nedgått, att åtgärder för en förbättrad jagtvård väl kunde anses af behovet påkallade, äfvensom att den föreslagna jagtskatten, om ock med afseende å kontrollen öfver en blifvande författnings efterlefnad och jemväl i andra afseenden er-bjudande icke obetydliga svårigheter, i sin mån skulle kunna bidraga till villebrådstillgångens höjande. Då emellertid af de afstyrkande yttranden, som afgifvits af det öfvervägande antalet landsting och åtskilliga länsstyrelser, med temlig säkerhet kunde dragas den slutsats, att allmänna meningen bland landets jordegare ännu icke mognat till insigt om fördelarne af en jagtskatt, ens i den af domänstyrelsen för-ordade form, och vid sådant förhållande jagtskatten, äfven om utsigt förefunnes till dess genomförande, sannolikt icke, i saknad af erforderligt intresse och understöd från jordegarnes sida, komme att medföra åsyftadt gagn, hade Eders Kongl. Maj:t funnit de gjorda framställningarne om införande af jagtskatt icke till någon Eders Kongl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda.

Komiterade hafva vidare omförmält, hurusom vid den nordiska jägarekongress, som sommaren 1897 sammanträdde i Stockholm och räknade deltagare från Sverige, Norge, Danmark och Finland, behandlats ett af Skaraborgs jagtvårdsförening väckt förslag, hufvudsakligen innehållande, att hvar och en, som ville utöfva jagt, skulle vara försedd med jagtpass, hvilket borde afgiftsfritt tillhandahållas egare och innehafvare af jord och gälla för jagt å jordegarens eller jordinnehafvarens egen mark, men i andra fall lösas med en viss afgift. Detta förslag hade blifvit af kongressen enhälligt godkänt.

Af den utredning, frågan sålunda vunnit, ansåge komiterade framgå, att viktiga skäl talade för införande i vårt land af jagtskatteinstitutet. Såsom förhållandet för närvarande vore, hade jordegaren icke till sitt förfogande något verksamt medel att förekomma olofflig jagt å sina egor. Visserligen lemnade lagen honom öppet att genom åtal få den brottslige fäld till ansvar, men denna rätt vore, åtminstone för den mindre jordegaren, af föga praktisk betydelse. Jagtens ringa värde för honom frestade ej lätt till äfventyrande af en rättegång, som, äfven om den vunnes, i de flesta fall ådroge honom kostnader, hvilka den sakfælde sällan vore i tillfälle att ersätta. Sålunda uppstode snart, särskildt inom trakter, der jorden mera allmänt vore styckad i smärre brukningsdelar, likgiltighet för all jagtkontroll, och fältet lemnades öppet för dessa maroderande jägare, hvilka oloffligen ströfvade omkring på

andras områden och utan ringaste hänsyn nedlade hvad villebråd, som kunde påträffas. Antalet af dylika jägare hade, enligt hvad erfarenheten visat, under senare tider vuxit i oroväckande grad, och från deras sida hotade, enligt komiterades åsigt, den största faran för villebrådsbeståndet i vårt land.

Införandet af jagtskatt skulle, enligt komiterades tanke, medföra en väsentlig förbättring i detta förhållande. Först och främst kunde det antagas, att mången komme att afhålla sig från obehörigt eller onödigt utöfvande af jagt hellre än att underkasta sig skatteafgiften, och härigenom skulle antalet jägare af den art, hvarom här vore fråga, helt visst komma att i betydlig mån inskränkas. Då vidare utöfvande af jagt utan erläggande af jagtskatt tydligtvis borde vara underkastadt allmänt åtal, blefve jordegaren satt i tillfälle att utan kostnader och besvär inskrida mot alla, som, utan att vara försedda med bevis i sådant hänseende, olofligen jagade å hans egor. Kontrollen blefve underlättad och deraf skulle snart följa, att intresset för densammas utöfvande ökades till väsentligt gagn för jagtvården i landet.

En lag om införande af allmän jagtskatt i den form, som förut varit ifrågasatt, skulle dock helt visst komma att, åtminstone för närvarande och innan jagten vunnit större betydelse i ekonomiskt hänseende, än nu vore fallet, röna mostånd hos landets jordegare och således sakna utsigt att kunna genomföras. Komiterade hade därför öfvergifvit tanken derpå och sökt finna någon utväg, hvarigenom ändamålet skulle kunna vinnas, utan att den jordegaren af ålder tillkommande jagträtt trädde för nära. En sådan utväg ansåge komiterade sig hafva funnit i de i förslaget intagna stadgandena om jagtpass. Grundtanken i dessa stadganden vore, att hvar och en, som ville utöfva jagt å mark, den han ej egde eller innehade, skulle vara skyldig att utlösa jagtpass, medan deremot dylik skyldighet ej skulle åligga jordegare och jordinnehafvare vid jagt å egen mark. Då förslaget sålunda från skyldigheten att utlösa jagtpass fritoge jordegare och jordinnehafvare och till och med utsträckte denna frihet till hemmavarande medlemmar af hans familj samt hos honom anställda jägare eller skogvaktare, kunde förslaget icke sägas göra något obehörigt intrång i den jordegare och jordinnehafvare för närvarande tillförsäkrade rätt till jagten å egen mark. Någon motvilja mot förslaget från deras sida borde derfore ej vara att förvänta. Å andra sidan hölle komiterade före, att stadgandena om jagtpass skulle komma att medföra väsentligen samma fördelar, som kunnat påräknas af införandet af allmän jagtskatt: minskning af de illojala jägarnes antal samt skärpt tillsyn och kontroll öfver

jagtlagarnes efterlefnad. I sistnämnda hänseende syntes särskildt vara af betydelse, att, såsom förslaget innehölle, vederbörande kommun erhöille andel i de böter, hvilka ådömdes för underlåtenhet att utlösa jagtpass, enär derigenom hos kommunens medlemmar i allmänhet kunde förväntas ett ökadtt intresse för att sådana förseelser blefve beifrade.

Genom nådig remiss har domänstyrelsen anbefalts att, efter Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i rikets samtliga län hörande, inkomma med underdånigt utlåtande öfver berörda förslag; och har domänstyrelsen den 7 februari 1899 afgifvit sådant utlåtande och dervid tillika öfverlemnadt från Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande och vederbörande skogstjenstemän infortrade yttranden.

Efter att hafva redogjort för de af de hörda myndigheterna vid ifrågavarande bestämmelser gjorda erinringar, har domänstyrelsen för egen del i frågan anført följande.

Styrelsen hyste visserligen tvifvel om, att alla förväntningar om jagtpassinstitutionens verkningar skulle blifva uppfyllda, men styrelsen ansåge å andra sidan, att, om än det för lagbudets tillämpning varit lyckligare, om alla jagtutöfvande, vare sig de vore befriade från lösen eller ej, ålagts medföra jagtpass och om lagbudet inskränkts till de folkrikaste delarne af landet, der kontrollen gifvetvis vore lättare och der, enligt den förebragta utredningen, i första rummet erfordrades åtgärder till jagtens upphjelpande, den ifrågavarande institutionens införande likväl innebure ett steg i den rätta riktningen. Af den utredning, styrelsen lemnadt, framginge nemligen, att de mindre jordegarne inom den folkrikare delen af landet i allmänhet saknade håg och utväg att skydda sina egna jagtområden, hvadan villebrådet i hög grad minskats å dessa marker, som tillsammans upptoge högst betydande arealer. Men då genom jagtpassets införande utöfvandet af jagt utan uppvisande af jagtpass blefve underkastadt allmänt åtal och jordegaren blefve satt i tillfälle att utan kostnader och besvär inskrida mot alla, som utan att vara försedda med jagtpass olofligen jagade å hans egor, kunde jordegarne, äfven de mindre, bättre än nu skydda sina egna jagtområden och derigenom få ökadtt intresse för jagtvården. Styrelsen tillstyrkte därför bifall till komiterades förslag i hufvudsak, men framstälde med afseende å vissa detaljbestämmelser följande anmärkningar.

Med utlösande af jagtpass vore i hvarje fall förenadt besvär och tidsutdrägt, hvarföre med hänsyn till förhållandena i vårt land, der afstånden i allmänhet vore rätt betydliga, det kunde ifrågasättas, huruvida ej en tid af tre dagar för jagtpass vore väl knappt tilltagen, i synnerhet om i betraktande toges, att ogynnsam väderlek kunde om-

intetgöra en tillämnad jagt under så kort tid. Denna syntes därför böra utsträckas till en vecka, hvarjemte, för att undvika allt för stor tidspillan med anskaffande af passet, detsamma syntes böra få utfärdas äfven af vederbörande kronolänsman. I fråga om fördelning af de medel, som inflöte för jagtpass, hvilka skulle gälla för hela riket, ansåge styrelsen, att medlen borde fördelas på rikets samtliga landstingsområden; och då arbeten för jagtvård, för hvilket ändamål medlen skulle användas, syntes mest påkallas i folkrika orter, borde, enligt styrelsens åsigt, fördelningen ske efter folkmängden å landet inom hvarje landstingsområde. Medlen syntes böra redovisas hos statskontoret för att af denna myndighet fördelas. Med skäl hade anmärkts, att det i 14 § 2 mom. förekommande ordet »hemmavarande» vore otydligt och kunde gifva upphof till olika tolkningar med deraf följande trakasserier för jordegaren. Då detta ords uteslutande icke syntes medföra någon synnerlig utsträckning af undantagen från skyldighet att utlösa jagtpass, ansåge styrelsen, att det vore välbetänkt, att detsamma uteslötes ur stadgandet. Hos jagträttsinnehafvaren anställd skogsförvaltare syntes böra hänföras till dem, som icke vore skyldiga utlösa och medföra pass, hvarföre ordet »skogsförvaltare» borde inskjutas mellan orden »anställd» och »jägare». Som skärgård icke funnes vid Gotland och en del andra kuster, syntes, på sätt Gotlands länsstyrelse föreslagit, orden »eller vid hafskusten» böra intagas efter orden »i skärgården». På sätt Stockholms, Södermanlands och Hallands länsstyrelser anmärkt, syntes de, som skulle uppbära och redovisa jagtpassafgifter, böra tillerkännas någon provision.

Sedan föredragande departementschefen härpå erinrat, att berörda förslag jemlikt nådigt beslut den 29 mars 1899 öfverlemnats till högsta domstolen för afgifvande af utlåtande, anmälde departementschefen det af högsta domstolen med anledning häraf afgifna yttrande i hvad detsamma afsåg bestämmelserna om jagtpass; och yttrade departementschefen härefter:

Rörande dessa bestämmelser hafva två af högsta domstolens ledamöter anfört följande.

Ehuru det föreslagna jagtpasstvånget egentligen saknade privaträttslig betydelse, syntes dock, i betraktande af den inskränkning i jagträtten, man derigenom velat åstadkomma, kunna försvaras, att de hufvudsakliga bestämmelserna derom i förevarande lag intagits. Sålunda syntes här kunna stadgas, i hvilka fall en person skulle vara försedd med jagtpass, huru iakttagandet af denna skyldighet skulle kontrolleras och hvilken påföljd skulle vara förenad med dess åsidosättande. Före-

skrifterna om afgifter för erhållande af jagtpass samt om dessa afgifters uppbörd, redovisning, användning och dylikt borde deremot ur förevarande lag uteslutas. Hvad anginge skyldigheten att vara försedd med jagtpass, syntes det med jagtpasstvånget afsedda syftet icke komma att vinnas, såvida icke dylik skyldighet ålades *alla*, hvilka idkade jagt eller visst slag deraf, med undantag allenast för Konungen och medlemmar af det Kongl. huset. Någon betänklighet vid ett så vidsträckt jagtpasstvång kunde bemälda ledamöter ej finna, då hinder ej syntes möta att för de fall, der sådant kunde finnas nödigt eller lämpligt, medgifva befrielse från skyldigheten att för erhållande af pass erlägga afgift. Bestämmelserna härom borde emellertid icke intagas i förevarande lag. Vidkommande de i 15 § intagna kontrollbestämmelserna, syntes dessa ofta nog komma att visa sig föga effektiva, enär det ju i många fall måste blifva svårt eller omöjligt för den, som fordrade uppvisande af jagtpass, att, om invändning gjordes, visa sin behörighet att påfordra uppvisandet. Det syntes derföre kunna ifrågasättas, huruvida icke, till afhjelpande af nämnda olägenhet, antingen en hvar kunde erhålla befogenhet att fordra uppvisande af jagtpass eller ock, om sådant ansåges lämpligare, i stället för jagtpass borde införas något slags jagtmärke, som under jagt skulle bäras, så att det vore lätt skönjbart. I 16 § syntes böra förtydligas, huruvida för den der afsedda förseelsen påföljden skulle utgöras blott af jagtpassets förverkande eller om äfven straff skulle ådömas.

En af bemälda ledamöter har derjemte framhållit, hurusom hvarken i gällande jagtstadga eller i den föreslagna lagen vore närmare angifvet, hvilken verksamhet vore att hänföra till jagt. Detta förhållande kunde måhända icke vålla synnerlig olägenhet, då fråga vore om olofflig jagt å annans mark eller under fridlysningstid. Genom att taga hänsyn till de i dessa fall tillämpliga stadgandenas uppenbara syfte syntes man nemligen utan större svårigheter kunna finna den nödiga begränsningen. Vida mera tvifvelaktig stälde sig saken, när det gälde jagtpasstvånget, hvilket en jagande skulle vara underkastad äfven å mark, der han egde jagträtt, och äfven i fall, då icke någon fridlysning gälde. Det skulle derföre vara synnerligen önskvärdt, att i sammanhang med jagtpasstvångets införande det i lagen upptoges föreskrifter, som kunde tjena till ledning vid afgörandet af frågan, hvilken verksamhet skulle anses såsom jagt.

Tre ledamöter hafva förenat sig om följande yttrande.

Att såsom vilkor för rättighet att idka eljest lofflig jagt stadga skyldighet för jagtidkaren att vara försedd med jagtpass eller bevis

om erlagd jagtskatt innebure, efter bemälde ledamöters åsigt, ett så afsevärdt intrång i den allmänna handlingsfriheten, att denna åtgärd icke borde utan synnerligen tvingande skäl tillgripas, så mycket mindre som jagten i vårt land icke vore att anse uteslutande eller hufvudsakligen såsom en förlustelse, utan af många mindre bemedlade bedrefves för att skaffa bidrag till deras nödtorftiga bergning. Bemälde ledamöter vågade icke uttala något omdöme, huruvida för närvarande i vårt land förefunnes sådan fara för det nyttiga villebrådets utödande, att en dylik åtgärd finge anses påkallad, men kunde i allt fall icke biträda det af komiterade i förevarande hänseende framställda förslag, enligt hvilket förpligtelse att erlægga jagtskatt och vara försedd med jagtpass icke skulle åligga en hvar jagtdikare, utan vara inskränkt till dem, som jagade å mark, hvilken jagtdikaren ej sjelf egde eller brukade. Mot detta förslag syntes först och främst kunna anmärkas, att något giltigt skäl ej blifvit förebragt, hvarföre jordinnehafvare skulle ega att sjelf fritt utöfva sin jagträtt, men deremot en särskild börda läggas ej blott på den, hvilken ej innehade jord men ville förvärfva sig jagträtt å annans mark, utan derigenom medelbart äfven på den egare eller brukare af jord, som ej ville sjelf begagna sig af sin jagträtt utan upplåta densamma till annan. Förslaget innebure härutinnan en orättvisa, hvartill lagstiftaren ej borde göra sig skyldig. Den omförmälda inskränknigen i skattskyldigheten medförde vidare, att verkningarne af skatten måste blifva i hög grad begränsade. Af motiveringen framginge, att man med förslaget i främsta rummet afsett att motverka olofflig jagt å annans mark; och hade komiterade antagit, att i följd af skatten dels många skulle afhålla sig från utöfvande af olofflig jagt, dels de, som beginge sådan förseelse, lättare skulle blifva befordrade till straff. Huru skatten kunde antagas skola afhålla från olofflig jagt å annans mark syntes svårt att förstå. Tjufskytten torde väl ej fråga efter skyldigheten att erlægga skatt mera än han frågade efter jordegarens medgifvande. Möjligen komme det särskilda straffet för jagt utan innehaf af jagtpass att hafva en afskräckande verkan, men sådan kunde enklast och lättast vinnas genom höjande af straffet för olofflig jagt, hvarom komiterade jemväl framställt förslag. Icke heller syntes förhoppningarne derom, att genom stadgande om jagtskatt tjufskyttarne lättare skulle komma att befordras till straff, varda uppfyllda. En hvar, som kände organisationen af våra polismyndigheter på landsbygden, insåge lätt, att åtal mot den, som idkade jagt utan att hafva erlagt jagtskatt och utan jordegarens lof, i regeln icke kunde komma till stånd, med mindre den deraf intresserade (jordegaren eller jagträttsinnehafvaren) toge initiativet och

anskaffade erforderlig bevisning. Den fördel, som i detta hänseende skulle vinnas, vore då allenast, att målsegaren sluppe att sjelf föra rättegången; men samma resultat kunde ernås genom en föreskrift, att allmän åklagare hade att efter angivelse af målsegaren åtala olofflig jagt. Man hade vidare af jagtskattens införande väntat sig den fördelen, att derigenom antalet jagtdikare skulle inskränkas till hufvudsakligen sådana personer, som hyste intresse för villebrådsstammens bevarande och förökande. Uppenbart syntes dock vara, att, om än en sådan verkan möjligen kunde vara att förvänta af en allmän jagtskatt, hvilket ej vore höjdt öfver hvarje tvifvel, samma påföljd icke kunde genom den af komiterade föreslagna skatten åstadkommas. Väl vore det att antaga, att äfven den nu föreslagna skatten skulle medföra någon minskning i jagtdikarnes antal, men, oafsedt att det vore ovisst, huruvida företrädesvis för jagtvården mindre intresserade jägare skulle i följd af skattens införande upphöra med sin verksamhet, förefölle det i allt fall klart, att, då den stora massan af jagträttsinnehafvare fortfarande skulle vara befriad från erläggande af jagtskatt, skattens verkan i nu omförmälda hänseende icke kunde blifva af någon afsevärd betydelse. Om således den föreslagna skatten icke kunde förväntas uppfylla sitt ändamål att åstadkomma en bättre jagtvård, vore det å andra sidan uppenbart, att densamma komme att medföra väsentliga olägenheter. För de enskilda skulle deraf följa en mängd obehag och förvecklingar. Och då det syntes nästan omöjligt att åstadkomma en verksam kontroll, vore det att befara, att en mängd öfverträdelser af förbudet mot jagt utan innehaf af jagtpass skulle komma att ega rum, hvilka öfverträdelser säkerligen till stor del blefve ostraffade. Ett sådant förhållande kunde icke anuut än locka till ytterligare förseelser och verka ringaktning för lagens helgd. Särskildt förtjenade det uppmärksammas, att det ej vore omöjligt, att i följd häraf jemväl öfverträdelserna af förbudet mot jagt å annans mark utan innehafvarens lof skulle tillväxa. På grund af hvad sålunda anförts hemstälde bemålde ledamöter, att nu ifrågavarande paragrafer måtte ur förslaget uteslutas.

En af dessa ledamöter har derjemte anført, att, då ändamålet med det föreslagna jagtpassinstitutet skulle vara att förekomma det nyttiga villebrådsrådets utödande, dermed icke syntes stå väl tillsammans att jagtpasstväng ålades för annan jagt än efter dylikt villebråd, d. v. s. sådant, som vore föremål för fridlysning. Komiterades åsigt, att genom jagtpasstvängen de så kallade illojale jägarnes framfart skulle stärfjas, måste, då någon kompetenspröfning icke skulle föregå utfärdande af jagtpass, hvila på den förutsättning, att de illojale jägarne vore att

finna bland dem, som icke egde tillgångar att utlösa pass. Men då lojalitet på detta område säkerligen icke alltid sammanfölla med den bättre ekonomiska ställningen, låge häri ett ytterligare skäl till tvekan, om jagtpasstvånget kunde förväntas uppfylla det dermed afsedda ändamålet. Sistbemälda ledamot har slutligen påpekat den särskilda svårighet vid de föreslagna stadgandenas tillämpning, som skulle vållas deraf, att i lagförslaget, lika litet som i nu gällande jagtstadga, gåfves någon säker ledning för besvarandet af frågan, hvilken verksamhet vore att anse såsom jagt. Olika meningar kunde säkerligen råda t. ex. derom, huruvida den, som å mark, der han egde jagträtt, ville skjuta skator, kråkor, ekorrar, råttor eller småfåglar, skulle vara underkastad skyldighet att lösa jagtpass.

Bland sakkunnige råder icke mera än en mening derom, att inom de mera bebyggda delarne af vårt land tillgången på nyttigt villebråd — med undantag för de i förhållande till landets utsträckning mindre betydande områden, der jordegare eller jagtarrendatorer vidtagit särskilda åtgärder för villebrådet fredande — numera i allmänhet är ganska ringa och fortfarande stadd i aftagande. Detta förhållande är desto mera i ögonen fallande, som de stora utmarksområden, hvilka äro för vårt land kännetecknande, i och för sig borde erbjuda alla betingelser för villebrådet trefnad. Orsakerna till förhållandet torde vara flera, men en bland de främsta är utan tvifvel att söka uti den långt drifna jordstyckningen. Egaren till ett mindre hemman saknar allt för ofta utväg att freda sitt område för oloflig jagt. Jagten har för honom icke den ekonomiska betydelse, att han gerna vill utsätta sig för besväret att åtala obehöriga skyttar och för äfventyret att, om erforderlig bevisning ej kan förebringas eller den sakfælde saknar tillgångar, nödgas sjelf betala rättegångskostnaderna. Och med den allt mera uppöfvade skjutskickligheten samt den lättade tillgången på billiga, men ändock goda jaktgevär, saknas icke skyttar, som fresta jagtlyckan med ringa hänsyn till jagträtten och än mindre till jagtvårdens fordringar.

I större delen af vårt land har jagten numera icke betydelse såsom näringsfång. Utan sin betydelse bör den derföre icke anses vara. Då, såsom i vårt land i regeln är fallet, större eller mindre utmarksområden, af naturen lämpade till uppehållsorter för villebråd, höra till jordegendomarna, finnes intet skäl att, såsom nu synes vara på god väg att ske, låta jagten utan nytta för någon försaras. Jagten är ett sundt och upplifvande nöje; djurlifvets utrotande i skog och mark beröfvar landtmannen ett med egandet eller besittningen af jord förenadt behag.

Den jordegare, som sjelf saknar sinne för jagtens nöjen, kan alltid genom jagträttens utarrendering bereda sig någon ekonomisk fördel.

Åtskilliga utvägar för beredande af en förbättrad jagtvård hafva ock blifvit föreslagna af den senast tillsatta jagtkomitéen. I detta sammanhang saknar jag anledning att sysselsätta mig med andra bland dessa utvägar än den, som åsyftar införandet af jagtpass. I fråga om ändamålet med och anordnandet af den sålunda till införande föreslagna institutionen hänvisande till komiterades förslag och motivering, tillåter jag mig här framhålla, att jag icke kan instämma med de tre ledamöter af högsta domstolen, som förklarar sig finna något giltigt skäl icke hafva blifvit förebragt, hvarföre jordinnehafvare skulle ega att sjelf fritt utöfva sin jagträtt, men deremot en särskild börda läggas ej blott på den, hvilken ej innehar jord, men vill förvärfva sig jagträtt å annans mark, utan derigenom medelbart äfven på den egare eller brukare af jord, som ej vill sjelf begagna sig af sin jagträtt utan upplåta densamma till annan, en anordning, hvaruti justitieråden funnit en orättvisa, hvatill lagstiftaren ej borde göra sig skyldig. Sannt är, att, om, såsom i åtskilliga länder är fallet, skyldigheten att vara försedd med jagtpass uppställes såsom oeftergifligt vilkor för en hvar, han må vara innehafvare af jord eller ej, som vill idka jagt, jagtpassinstitutionen i viss mån erhåller en annan karakter än den, som tillkommer sagda institution, sådan den nu af komiterade föreslagits. Ett ovilkorligt jagtpass-tvång eller ett sådant, som förutsätter tillstånd från det allmännas sida för rätt att jaga äfven å egen mark, skulle utan tvifvel förefalla främmande för vårt folks rättsuppfattning. Fritagas åter egare eller innehafvare af jord från skyldigheten att vara försedd med jagtpass, erhåller institutionen en väsentligt inskränkt räckvidd, men kommer derföre icke, enligt min mening, att sakna rationel grund. Åtgärden varder till sin hufvudsakliga innebörd en ordningsföreskrift, som, med utgångspunkt från erkännandet att jagtens bevarande är ett allmänt intresse, åsyftar att lemna de enskilda jordinnehafvarne ett välbehöfligt stöd vid fredandet af jagten å deras egor. Sålunda fattad synes mig institutionen ega sitt fulla berättigande och icke med fog kunna sägas medföra en börda för egare eller innehafvare af jord. Hvad åter de verkliga jägarne, med hvilka jag förstår sådana, som äro intresserade för jagtens vårdande, angår, är det känt, att för dem införandet af jagtpass länge varit ett önskemål.

Nyssnämnda justitieråd hafva befarat, att verkningarna af jagtpass-tvånget komme att blifva i hög grad begränsade och att, till följd af svårigheten att åstadkomma en verksam kontroll, en mängd öfver-

trädelser komme att blifva ostraffade samt den här af alstrade ringaktningen för lagens helgd till och med framkalla en ökning af öfverträdelserna af förbudet mot jagt å annans mark. Härvid bör emellertid märkas, att, medan jagträtsinnehafvaren ensam eger att öfva tillsyn deröfver, att oloflig jagt icke idkas å mark, der han har jagträtt, en tillsyn, som af skäl, hvilka ofvan blifvit angifna, ofta icke är synnerligen verksam, skall tillsynen öfver efterlefnaden af en blifvande jagtpassförfattning utöfvas af polismyndigheten, hvarjemte i öfrigt en hvar eger åtala öfverträdelser af denna författning. I de flesta landsdelar finnas för jagten intresserade personer, af hvilka kan väntas ett verksamt biträde vid tillsynen å lagens efterlefnad. I sistnämnda omständighet torde ligga den icke minst verksamma kontrollen på lagens efterlefnad.

På grund af det anförda anser jag mig ega giltiga skäl att i hufvudsak biträda komiterades förslag om införande af jagtpass. Såsom förut erinrats, äro de af komitén i detta hänseende föreslagna bestämmelser intagna såsom 13—16 §§ i det af komitén utarbetade förslag till lag om rätt till jagt, men böra nu jemte tillhörande bestämmelser om ansvar och åtal upptagas i en särskild författning. Förslag till dylik författning, hvilket under litt. — torde få biläggas dagens protokoll, har jag låtit inom finansdepartementet upprätta, dervid iakttagits de af domänstyrelsen vid vissa delar af komiterades förslag gjorda erinringar.

Då bestämmelserna i fråga om jagtpass utbrutits ur lagen om rätt till jagt, torde det af en ledamot i högsta domstolen anmärkta behofvet af ett förtydligande i 16 § (4 § i förslaget till förordning angående jagtpass) ej längre förefinnas.

Två ledamöter i högsta domstolen hafva framhållit såsom önskvärdt, att någon ledning lemnades för afgörandet af frågan, hvilken verksamhet är att anse såsom jagt. Enligt språkbruket lærer användningen af ordet jagt väl vara inskränkt till däggdjur och fåglar, men bland dessa icke blott till dem, som mera traditionellt utgöra föremål för jagande; sålunda talas t. ex. i nådiga kungörelserna den 27 april 1894 och den 8 sistlidne februari om jagt efter stare. I dagligt tal förekommer ofta i fråga om sådana djurarter som ekorrar, kråkor, skator m. fl. uttrycket jagt. När intet undantag för vissa djurarter göres, lära sålunda bestämmelserna om jagtpass såsom förutsättning för rätt till jagt med nyssnämnda begränsning blifva tillämpliga oberoende deraf, hvilket djurslag är i fråga. Då egare och innehafvare af jord äro fritagna från jagtpasstvånget och innehafvare af jagträtt å annans mark i alla händelser måste förse sig med jagtpass, ser jag ingen

olägenhet uti den utsträckning, som jagtpasstvänet sålunda komme att erhålla. Dock torde icke rimligen kunna för en husbondes rätt att låta sitt folk bortskjuta djur, som af en eller annan anledning kunna vara besvärliga i trädgårdar, åkrar eller andra egor, uppställas fordran, att dessa personer skola vara försedda med jagtpass. Med afseende härå har åt undantaget i 2 § 2 mom. af författningsförslaget gifvits en vidsträcktare omfattning än motsvarande bestämmelse (14 § 2 mom.) i komiterades förslag eger.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ofvan omförmälda, inom finansdepartementet upprättade förslag till förordning angående jagtpass samt erinrat, att de i detta förslag förekommande hänvisningar till lagen om rätt till jagt afsåge det förslag till lag rörande berörda ämne, som genom förut denna dag på föredragning af chefen för justitiedepartementet beslutad nådig proposition understälts Riksdagens pröfning, hemställde föredragande departementschefen i underdånighet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att antaga det upplästa förslaget till förordning angående jagtpass.

Med bifall till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan, täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder förordna, att till Riksdagen skulle aflåtas nådig proposition af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Waldemar Roos.